

Száraz légköri homály

Idejét se tudom, mikor talákoztam először ezzel a rendkívül száraz, számomra nagyon furcsán hangzó meteorológiai szakkifejezéssel: száraz légköri homály. Talán 1989-ben, abban a változó-bizonytalan-bizakodó évben. Az időjárás- és vízállásjelentésben nemcsak azt mondta be a Petőfi Rádió, hogy a Kraszna Alsószopornál apad, az Inn Schärdingnél pedig árad, hanem az is rendszerezen elhangzott, hogy éppen melyik városunkból észlehető száraz légköri homály. Legalább olyan titokzatosan hangzik, csak kevésbé költőien, mint Tihanynak riadó leánya, aki hol késik, hol nem az éji homályban.

Hogy az 1989. augusztusi száraz légköri homályt mi okozta, már nem emlékszem, de minden bizonnyal a Szaharából fölének sodródó por, amely miatt az égbolt elhomályosult, a látótávolság csökkent, a Nap, a Hold fénye furcsán opálössá vált. 1989. augusztus 16/17-én teljes holdfogyatkozást láthattunk, amely Magyarországról részben volt látható. A késő éjszaka bekövetkező jelenség során a Hold egyre alacsonyabbra és alacsonyabbra került, fokozatosan belemerült a poros légkörbe és Földünk árnyékába. Fénye egyre bágyadtabb és bágyadtabb lett. Előtte és utána is láttam sokkal szebb, látványosabb fogyatkozást, akkor azt gondoltam, ezzel az erővel lenne inkább borult az ég, annyira nyomasztó bármit észlelni a porrétegen át.

Azóta is hányszor, de hányszor tette tönkre egünket ez a fajta por, de nem mindig a Szahara felől érkezik. A múlt év tavaszán, a járvány első hulláma idején – amikor heteken át szinte folyamatosan derült volt – éppenséggel az Aral-tó kiszáradt medréből származó por rontotta égi kilátásainkat vagy egy héten át.

A légköroptikával foglalkozók persze örülnek a száraz légköri homálynak, hiszen „esemény van”, mindenféle érdekes dolgokat lehet észlelni, megörökíteni. Ők minden

ilyesminek örülnek, mi pedig csak a tökéletes átlátszóságú, abszolút nyugodt légkörrel vagyunk megelégedve, ami csak a mesekönyvben létezik.

Lehetetlenség megbarátkozni ezzel a fajta égi homállyal. Ilyenkor mintha a levegőt is nehezebben lehetne venni, furcsán tapadóssá válik minden, az égbolt kifehéredik. Kétségkívül érdekes látvány, de köszönöm, nem kérek belőle. Az autótulajdonosok se kérnek belőle, hiszen ha a port kimossa az eső, minden tárgyra csúnya, sárgás lé hullik, nem szép látvány. Autón járóként magam is felteszem a kérdést: jobb lesz-e a világ, ha minden létező alkalommal beálllok a mosóba, hogy csillogó-villogó motoros bádoghintón járjak, vagy csak akkor mosom le, amikor már tényleg indokolt. Azon a vidéken, ahonnan ez a por érkezik, a nem is oly távoli sivatagban, aligha merül fel az autómosság kérdése, hiszen a víz luxuscikknek számít arra felé.

Olvasva a híradásokat a klímaváltozásról, saját bőrünkön megtapasztalva az egyre forróbb nyarakat, akaratlanul is hatalmába kerít a lelkiismeret-furdalás. Mit tettünk az Aral-tóval? Ez a sors vár bolygónkra is, a felszínén szorgoskodó hangyákkal együtt (ún. emberiség)? Valóban muszáj ennyit szorgoskodni? Ennyit utazni? Ennyit fogyasztani? Ilyen mennyiségű tárgyat utaztatni a világ egyik végéből a másikba? Ez még akkor se észszerű, ha tevékenységünk semmilyen hatással nem lenne a „Földi légkör” cégtáblát viselő üvegházra.

Az időjárás persze nem kívánságműsor, fogyasztásunk esetleges visszafogásával aligha fogunk máról holnapra előidézni pormentes, derült eget. Világunkban nem sok jelét látom a mértéktartásnak. Érzékelve a jelent, sejtve a jövőt, egyre csak ez a különös meteorológiai szakkifejezés jut eszembe: száraz légköri homály.

Mizser Attila